

Velkomstbrev

Slik blir du godt forberedt til nytt SFO-år

Kjære ansatte,

Vi ønsker dere lykke til med et nytt SFO-år og med det viktige arbeidet dere hver dag gjør for barn og familier.

For mange barn er skolestart og SFO-start en av de største overgangene i barndommen. De skal orientere seg i nye omgivelser, møte nye voksne, bli kjent med nye barn og finne sin plass i et nytt fellesskap.

Noen barn kommer til SFO med stor forventning og trygghet. Andre kommer med uro, usikkerhet eller erfaringer som gjør overgangen mer krevende. Det gjelder særlig barn som tidligere har opplevd utenforskap, vanskelige relasjoner eller utfordringer med å finne sin plass i fellesskapet.

I Opplæringslovens § 12-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø, fastslår at «Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring». Denne retten blir virkelig når barn møter voksne som ser dem, lytter til dem og arbeider aktivt for at alle barn skal oppleve tilhørighet, trygghet, omsorg og deltakelse.

Som ombud møter vi barn, foresatte og ansatte som forteller om både gode og utfordrende opplevelser i skole og SFO. Vi møter barn som gleder seg til å komme på SFO, men også barn som gruer seg, trekker seg unna eller ikke opplever å finne sin plass i lek og fellesskap.

Rammeplan for SFO beskriver at SFO skal være en arena for omsorg, lek, kultur og fritidsaktiviteter. Samtidig skal SFO bidra til sosial læring, fellesskap og inkludering.

Denne startpakken er laget for å støtte ansatte i arbeidet med å skape trygge overganger, inkluderende fellesskap og gode opplevelser for alle barn. Og samtidig bidra til å sikre at alle ansatte har en felles forståelse av hvordan vi arbeider for barns beste.

Takk for jobben dere gjør! En trygg SFO-start er starten på et godt skoleår.

Elev-, lærling- og mobbeombudene i Nordland, Troms og Finnmark

Mobbeombudet

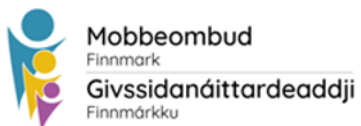
SFO-STARTPAKKE 2026

Trygg start. Tydelige voksne. Grønne fellesskap.

For ansatte i skolefritidsordninger i Nordland, Troms og Finnmark

Hovedbudskap

En god start på SFO, handler ikke bare de første dagene i august. For noen barn er det en ny start hver dag, hver uke og i hvert nytt rom. Derfor må alle ansatte være forberedt, samkjørte og tydelige i arbeidet med å se hvert enkelt barn og bygge fellesskap som gir tilhørighet, trygghet, mening og mestring.

Mobbeombudet

Innhold

Slik brukes pakken	4
Hvorfor en SFO-startpakke?	5
SFOs samfunnsoppdrag	5
Barns rett til et trygt og godt miljø	6
Psykososialt miljø i SFO	6
Krenkelser, mobbing og utenforskap	6
Mobbing i SFO - Mobbing forstått som mer enn enkelthandlinger	7
Grønne og røde fellesskap	7
Overgang fra barnehage til skole og SFO	8
Voksenrollen i SFO	9
Kompetanse i SFO	9
Voksenstandard	10
Slik forbereder dere SFO-start	10
Første dag, første uke og første måned	11
Lek som inkluderingsarena	12
Vennskap og tilhørighet	12
Fellesskapsfremmende aktiviteter	12
Slik planlegger du fellesskapsfremmende aktiviteter	13
Risiko- og kvalitetssikring	14
Kapittel 12 og aktivitetsplikten	15
Sjekkliste for SFO-start	15
Evaluerings etter første måned	16
Avslutning	16
Kilder	Error! Bookmark not defined.

Slik brukes pakken

Pakken kan brukes på:

- planleggingsdager
- personalmøter
- teammøter
- foreldremøter
- ledermøter

Målet er å skape:

- felles språk
- felles forståelse
- felles ansvar
- felles praksis

Forslag til arbeidsmåte:

1. Les velkomstbrevet i personalet og avklar hva en trygg start på SFO betyr hos dere.
  2. Bruk «Sjekklisten for SFO – start» (s. 13) sammen med alle ansatte.
  3. Planlegg hver dag med tydelig ansvar, tidsplan og rutiner.
  4. Velg fellesskapende aktiviteter og kvalitets sikre dem med FFSS: fremme, forebygge, stoppe og støtte.
  5. Lag foreløpige dørstokkregler. Barna skal involveres videre, men voksne må sette trygge rammer fra første dag.
  6. Evaluer etter første dag, første uke og første måned. Spør om barna opplever trygghet, tilhørighet og oversikt.
-

Hvorfor en SFO-startpakke?

De første dagene og ukene i SFO legger grunnlaget for barnets opplevelse av trygghet, omsorg, lek, læring og tilhørighet.

SFO er for mange barn en av dagens viktigste sosiale arena. Her etableres vennskap, lekefellesskap og sosiale posisjoner som kan få betydning for resten av skoleåret.

En god oppstart innebærer at:

- barna blir møtt med varme og forutsigbarhet
- foresatte opplever trygghet og tillit
- ansatte samarbeider om felles rutiner
- sårbare barn oppdages tidlig
- lek og relasjoner prioriteres
- fellesskapet bygges systematisk

Kjerneidé

En god start handler om å redusere sosial risiko og øke opplevelsen av trygghet. Det gjør vi gjennom tydelige voksne, lavterskel aktiviteter, faste rutiner, god struktur, barns medvirkning og systematisk oppfølging av sårbare barn. **Det som er bra for de mest sårbare barna, er som regel bra for alle barna.**

SFOs samfunnsoppdrag

SFO skal være:

- en trygg fritidsarena
- et inkluderende fellesskap
- en arena for lek
- en arena for vennskap
- en arena for medvirkning

Barn skal oppleve:

- omsorg
- trygghet
- mestring
- livsglede
- tilhørighet

Barns rett til et trygt og godt miljø

Alle barn har rett til et trygt og godt skolemiljø, jf. Opplæringslovens § 12.2. Denne retten gjelder også når barnet deltar i SFO.

Barnets egen opplevelse skal tillegges stor vekt.

Målet er ikke bare fravær av krenkelser. Målet er tilstedeværelse av:

- trygghet
- tilhørighet
- respekt
- medvirkning
- vennskap

Psykososialt miljø i SFO

Et godt psykososialt miljø kjennetegnes av:

- trygge relasjoner
- varme voksne
- inkluderende lek
- respekt for forskjeller
- medvirkning
- gode vennskap
- opplevelse av fellesskap

Krenkelser, mobbing og utenforskap

Krenkelser kan være:

- utfrysing
- erting
- latterliggjøring
- stygge kommentarer
- fysisk plaging
- diskriminering
- digital ekskludering

Mobbing i SFO - Mobbing forstått som mer enn enkelthandlinger

I arbeidet med oppstart på SFO bør ansatte ha en felles mobbeforståelse. Ingrid Lund m.fl. (2017) har bidratt til en forståelse der mobbing handler om handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer noen opplevelse av å høre til, være en betydningsfull person i fellesskapet og ha mulighet til medvirkning.

Mobbing handler ikke bare om det som skjer med barnet, men også om forholdene rundt barnet og fellesskapet barnet er en del av.

Denne forståelsen er særlig viktig ved SFO-start. Mange krenkelser er ikke like synlige som store hendelser. Utenforskap kan vise seg som blikk, taushet, manglende invitasjoner, små kommentarer, faste grupperinger, latter når noen svarer feil, eller at barn aldri blir valgt i lek. Slike passive og relasjonelle handlinger kan være vanskelige å oppdage, men kan likevel frata barnet en trygg og betydningsfull plass.

Voksne må derfor spørre: Hvem får bidra? Hvem blir lyttet til? Hvem blir valgt bort? Hvem blir sittende alene? Hvem justerer seg hele tiden for å få være med? Hvem har lav sosial risiko, og hvem må tåle mye for å få en plass?

Mobbing forstås som handlinger som hindrer barn i å oppleve:

- tilhørighet
- medvirkning
- verdighet
- betydning i fellesskapet

Voksne må være oppmerksomme på:

- hvem som sjelden får være med
- hvem som oftest velges bort
- hvem som blir gående alene
- hvem som trekker seg unna

Grønne og røde fellesskap

Grønne fellesskap	Røde fellesskap
Alle blir sett	Noen blir oversett
Barn inviteres inn	Barn må kjempe for plass
Mangfold verdsettes	Sosial rangering utvikles
Voksne er aktive	Voksne blir observatører
Alle vet hvilke regler som gjelder	Alle vet ikke hvilke regler som gjelder
Fellesskapet er åpent	Fellesskapet er lukket
Uenighet håndteres konstruktivt	Konflikter får utvikle seg

Overgang fra barnehage til skole og SFO

Overganger innebærer både muligheter og risiko. Mange barn mister etablerte relasjoner og må bygge nye.

Det blir derfor særlig viktig med:

- overføringssamtaler
- samarbeid med barnehage
- foreldresamarbeid
- tidlig relasjonsbygging
- fokus på sårbare barn

Voksenrollen i SFO

Voksenrollens betydning for et trygt SFO-miljø og en god start på SFO.

Alle ansatte som møter barna i hverdagen, er med på å forme SFO-starten og påvirker barnas opplevelse av trygghet.

Alle ansatte er kulturbyggere.

Dette gjelder:

- SFO-ledere
- miljøveiledere
- fagarbeidere
- assistenter
- lærere
- vikarer
- øvrige ansatte

Barna merker raskt:

- hvem som ser dem
- hvem som husker navnet deres
- hvem som hjelper dem inn i lek
- hvem som følger med.

Barna merker raskt om de voksne er samkjørte eller om praksis varierer fra rom til rom.

SFO-start handler derfor om «meg som voksen i møte med våre barn». Hver ansatt må vite hvordan de tar imot barna, hvordan de skaper ro og retning, hvordan de følger med på relasjoner, og hvordan de handler når noen blir stående utenfor.

Det er en slags SFO-start hver uke, hver dag og hver time. En ansatt som møter barnegruppa for første gang, kan forsterke det gode oppstartsarbeidet – eller rive det ned. Derfor må felles rutiner være kjent for alle.

Kompetanse i SFO

Kompetanse	Hva betyr det ved SFO-start?
Relasjonskompetanse	Å etablere, utvikle, vedlikeholde og reparere relasjoner. Se barna, hilse, bruke navn, vise varme, følge opp og tåle usikkerhet. God dialog med foresatte.
Reguleringsskompetanse	Å etablere tydelige, forutsigbare rammer for samhandling. Vite hva som gjelder i rommet, i overganger, i grupper og ute (på tur, lekeplassen)
Didaktisk kompetanse	Å planlegge hverdagen og aktiviteter slik at barna opplever mestring, mening, deltakelse og samarbeid.

Voksenstandard

Vi:

- hilser på alle barn
- bruker barnas navn
- er synlige og tilgjengelige
- følger med på lek og samspill
- hjelper barn inn i aktiviteter
- støtter vennskap
- reagerer ved krenkelser
- søker barnets perspektiv
- samarbeider med foresatte
- evaluerer egen praksis

Slik forbereder dere SFO-start

Forberedelsesarbeidet bør gjøres før barna kommer. Det er krevende å skape trygghet i øyeblikket dersom ansatte ikke har avklart ansvar, rutiner og risikopunkter på forhånd.

Planleggingen bør ta utgangspunkt i de mest utrygge og sårbare barna. Det som er bra for dem, er ofte bra for alle. Blanke ark, fri plassering og utydelige sosiale rammer kan oppleves frigjørende for noen, men skape sosialt vakuum for barn som ikke kjenner noen eller har tidligere erfaringer med utenforskap

Praktisk

- Er lokalene klare?
- Er aktivitetsområdene tydelige?
- Er garderobeplassene merket?
- Er informasjon til foresatte oppdatert og sendt ut?

Barn og familier

- Hvem begynner?
- Hvem kjenner hverandre?
- Hvem trenger ekstra støtte?
- Hvilke erfaringer er viktige å kjenne til (f.eks. er barnet pårørende)?

Personale

- Hvem har mottaksansvar?
- Hvem følger nye barn og familier?
- Hvordan fordeles tilvenningsansvaret?
- Hvem har ansvar for observasjoner?

Første dag, første uke og første måned

Tidspunkt	Mål	Tiltak
Første dag	Trygghet	Mottak, omvisning, kjent voksen
Første uke	Relasjoner	Lekestøtte, små grupper
Første måned	Tilhørighet	Systematisk observasjon og oppfølging

Arbeidet beskrevet over fortsetter kontinuerlig gjennom hele året, for å sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen.

Rutiner som skaper trygghet

Ved levering

- Møt barnet og foresatte med et smil.
- Bekreft at barnet er ventet.
- Gi tydelig informasjon om dagen.

Gjennom dagen

- Hjelp barna i alle overganger
- Vær nær barna.
- Delta i lek ved behov.
- Observer relasjoner og samspill.
- Hjelp barn inn i fellesskapet.

Ved henting

- Del positive observasjoner.
- Informer om eventuelle utfordringer.
- Skap trygg overgang hjem.

Overganger i hverdagen

I barns hverdag er det mange overganger, og i SFO kan dette handle om når barn kommer på SFO om morgenen, overgangen fra SFO til skole og tilbake igjen til SFO på ettermiddagen. I tillegg kommer overganger mellom ulike aktiviteter, og overganger hvor man skifter arenaer fra inne til ute og mellom rom. Alle disse overgangene må sikres spesielt i starten, for da vil de aller fleste etter hvert få til disse uten problemer. Ansatte må likevel være spesielt oppmerksomme på de som sliter i disse overgangene, og gi dem spesiell oppfølging og støtte.

Reflekter over hvilke overganger det finnes i deres hverdag, og om det er ansatte til stede i alle overgangene. Er det noen overganger som er spesielt utfordrende for noen?

Lek som inkluderingsarena

Lek er den viktigste fellesskapsbyggeren i SFO.

Voksne skal:

- følge med
- støtte
- invitere
- koble barn sammen
- utvide leken
- forebygge ekskludering

Refleksjonsspørsmål

- Hvem er med?
- Hvem står utenfor?
- Hvem bestemmer?
- Hvem tilpasser seg?

Vennskap og tilhørighet

Barn trenger:

- minst én trygg relasjon
- opplevelse av betydning
- fellesskap
- positive erfaringer med andre

Tilfeldige vennskap er ikke nok. Voksne må aktivt støtte utviklingen av vennskap.

Fellesskapsfremmende aktiviteter

Slik kan du gjennomføre fellesskapende aktiviteter

Fellesskapende aktiviteter handler ikke bare om å gjøre noe sammen. De handler om å skape rammer der alle barn kan delta, mestre og få en positiv plass i gruppa. Aktivitetene bør ha lav personlig risiko i starten. Ikke alle barn ønsker å eksponere seg selv tidlig i et nytt fellesskap.

Aktivitetene bør være tydelige, korte nok, voksenstyrte og mulig å lykkes med. Samarbeid bør vektlegges mer enn konkurranse. Det viktigste er at barn får trygge erfaringer med hverandre og med de voksne.

Aktiviteter skal:

- skape tilhørighet
- gi opplevelse av mestring
- fremme lek
- være tilgjengelige for alle barn

Eksempler

- navneleker
- aktivitetsløyper
- turer ut i naturen
- skattejakt
- hinderløype
- kreative verksteder
- bygging og konstruksjon
- matlaging
- musikk og dans
- samarbeidsoppdrag

Slik planlegger du fellesskapsfremmende aktiviteter

FFSS kan brukes som arbeidsmodell når SFO planlegger oppstart, aktiviteter, overganger og oppfølging. Modellen hjelper ansatte til å tenke helhetlig: Hva skal vi aktivt fremme? Hva skal vi forebygge? Hva skal vi stoppe? Hvem trenger støtte? [Arbeidsmodell for å fremme, forebygge, stoppe og støtte, \(FFSS\) - Omnimodellen](#)

FFSS	Spørsmål ved planlegging
Fremme	Hvordan skal vi aktivt bidra til at alle barn kan delta og få en opplevelse av å høre til?
Forebygge	Hvordan skal vi hindre at barn opplever mobbing, krenkelser eller utenforskap?
Stoppe	Hvordan skal vi håndtere nulltoleranse i praksis dersom krenkelser skjer? Hva sier vi? Hva gjør vi? Hvem følger opp?
Støtte	Hvordan skal vi hjelpe sårbare barn til å finne en positiv og trygg plass i fellesskapet?

FFSS-plan for fellesskapende aktivitet

Del	Plan
Fremme	Beskriv aktiviteten og hvordan den gir alle mulighet til å delta, mestre og bidra.
Forebygge	Beskriv organisering, grupper, plasser, arena, tidsrammer og regler som reduserer risiko.
Stoppe	Beskriv hvordan ansatte griper inn ved kommentarer, ekskludering, uro eller krenkelser, og øve på dette. Gjelder både overfor andre ansatte og barn.
Støtte	Beskriv hvordan særskilt sårbare barna forberedes, følges og skjermes ved behov.
Evaluering	Hvordan undersøker vi etterpå om barna opplevde trygghet og tilhørighet?

Fremme - Hvordan styrker vi:

- fellesskap
- inkludering
- vennskap
- deltakelse

Forebygge - Hvordan reduserer vi risiko for:

- konflikter
- utenforskap
- negative gruppedannelser

Stoppe - Hvordan reagerer vi ved:

- krenkelser
- ekskludering
- mobbing

Støtte - Hvordan hjelper vi:

- nye barn
- sårbare barn
- barn uten etablerte relasjoner

Risiko- og kvalitetssikring

God intensjon er ikke nok. En aktivitet som er ment å bygge fellesskap, kan for enkelte barn øke utrygghet dersom den ikke er planlagt godt. Derfor bør aktiviteter risikovurderes før de gjennomføres.

Risikofaktor	Beskyttelsesfaktor
Lukkede vennegrupper	Organiserte aktiviteter
Utydelige regler	Forutsigbare rammer
Passiv voksenrolle	Aktiv tilstedeværelse
Uoversiktlige områder	Strategisk voksenplassering
Ensomme barn	Systematisk oppfølging

Kapittel 12 og aktivitetsplikten

Når ansatte får mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt, skal de:

Følge med: Systematiske observasjoner.

Gripe inn: Stoppe krenkelser umiddelbart.

Melde fra: Informere leder.

Undersøke: Lytte til barnet.

Sette inn tiltak: Planlegge konkrete handlinger (se sjekkliste for aktivitetsplan s. 18).

Evaluerer: Vurdere om tiltakene virker.

Sjekkliste for SFO-start

Punkt	Planlagt	Gjennomført	Kommentar
Nye barn kartlagt	☐	☐	
Overføringsinformasjon gjennomgått	☐	☐	
Mottaksansvar avklart	☐	☐	
Barn med ekstra sårbarhet identifisert	☐	☐	
Foreldreinformasjon sendt	☐	☐	
Bli-kjent-aktiviteter planlagt	☐	☐	
Personale informert	☐	☐	
Kapittel 12 gjennomgått	☐	☐	
Evaluerer planlagt	☐	☐	

Evaluering etter første måned

Refleksjonsspørsmål

Barna

- Opplever alle tilhørighet?
- Har alle noen å være sammen med?
- Hvilke barn står i risiko for utenforskap?

Foresatte

- Opplever de trygghet?
- Opplever de god dialog?

Personalet

- Er vi samkjørte?
- Reagerer vi tidlig nok ved bekymring?
- Hjelper vi barn inn i lek og fellesskap?

Avslutning

En trygg SFO-start handler ikke først og fremst om aktiviteter. Den handler om relasjoner. Den handler om voksne som ser, støtter og leder fellesskapet. Når ansatte arbeider systematisk for å fremme trygghet, lek, vennskap, medvirkning og tilhørighet, skaper vi grønne fellesskap der alle barn får mulighet til å høre til, bidra og utvikle seg.

Kilder og grunnlag

Dette utkastet bygger på grunnlagsmaterialet som er delt for arbeidet med skolestartpakken: åpent brev til skolene, workshop om god skolestart høsten 2025, skjema for kvalitetssikring/evaluering og elevinnspill om aktiviteter.

- Opplæringsloven § 12-2: Elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2023-06-09-30/KAPITTEL_4-3#%C2%A712-1
- Utdanningsdirektoratet: Retten til et trygt og godt skolemiljø og kapittel 12. <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/lov-om-grunnskoleopplaringa-og-den-vidaregaande-opplaringa-opplaringslova/fjerde-del--fellesreglar-for-grunnskoleopplaringa-og-den-vidaregaande-opplaringa-for-barn-og-unge/kapittel-12-skolemiljoet-til-elevane/-12-1-verkeomrade-for-kapittelet/>
- Ingrid Lund m.fl. (2017): På vei mot en ny forståelse av mobbing i et folkehelseperspektiv. (2017). *Acta Didactica Norge*, 11(3), Art. 5, 19, sider. <https://doi.org/10.5617/adno.4691>
- www.omnimodellen.no
- Omnimodellen: FFSS – fremme, forebygge, stoppe og støtte: <https://omnimodellen.no/omnimodellen/ffss-a-bygge-et-godt-felleskap/>
- [Alle undervisningsressurser | Dembra](#)
- [Inkluderende fellesskap | udir.no](#)
- Grunnlagsmateriale fra elev-, lærling- og mobbeombudene i Nordland, Troms og Finnmark: Skolestart 2026 og tilhørende sjekklister/skjemaer.

Sjekkliste for aktivitetsplaner i skole og SFO

Ombudene forutsetter at alle vurderinger som gjøres i arbeidet med aktivitetsplaner etter Opplæringsloven §12-4 tar utgangspunkt i rettighetene etter §12-2 og ei vurdering av hva som er best for eleven §10-1.

Samarbeid, forståelse og mål med arbeidet:

- ☐ Er elev/foresatte hørt og har de fått medvirke i arbeidet med planen?
- ☐ Er elevens egen beskrivelse av et trygt, godt og inkluderende SFO og skolemiljø tatt med?
- ☐ Er både elevens opplevelse og skolens kartlegging, vurderinger og forståelse av situasjonen beskrevet?
- ☐ Er problemet som skal løses beskrevet på en god, tydelig og forståelig måte for alle parter?
- ☐ Er det en tydelig beskrivelse av hva eleven skal oppleve annerledes når planen har virket?
- ☐ Er det beskrevet konkrete kjennetegn på at planen virker?

Beskrivelse av tiltak som er konkrete og målbare innenfor tre områder?

Område 1: Tiltak som støtter, ivaretar, beskytter og følger opp individet/individene som ikke opplever SFO og skolemiljøet som trygt og godt.

Område 2: Tiltak som stopper, korrigerer, ivaretar og følger opp den/de/det som er med å skape utrygt SFO og skolemiljø.

Område 3: Tiltak som viser hvordan SFO og skolen jobber for å gjenopprette / bygge / utvikle et trygt, godt og inkluderende fellesskap for alle i gruppa.

Sjekk av tiltakskvalitet:

- ✓ Er det tydelig sammenheng mellom kartlegging, problemformulering, mål og tiltak?
- ✓ Er tiltakene så konkrete at alle vet hva som skal gjøres?
- ✓ Er tiltakene realistiske og gjennomførbare?

Kvalitetssikring og oppfølging:

- ☐ Er det en konkret plan som viser hvordan samarbeidet mellom elev, foresatte og skole skal gjennomføres?
- ☐ Er det tydelig hvem som har ansvar for de ulike delene av planen?
- ☐ Er det en tydelig plan for risikovurdering, gjennomføring, evaluering og revidering av tiltakene?
- ☐ Er det en tydelig tidsplan for de ulike delene av planen?
- ☐ Er dialogen/samarbeidet mellom elev, SFO, skole og hjem så god at den fremmer elevens helse, trivsel, inkludering og læring?

Sluttsjekk

Gir planen grunn til å tro at eleven vil få et tryggere og bedre SFO og skolemiljø? JA / KANSKJE / NEI

Masse lykke til med en god SFO- start og et godt SFO og skoleår for alle elever, foresatte og ansatte!

Hilsen fra ombudene i Nord-Norge!

